

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biennii Peripatetici

Complectens Quæstiones Logicales Una Cum Institutionibus Dialecticis Ad Antiquorum Recentiorumque Mentem Resolutas, Nec Non Juxta Modernam Scholarum Peripateticarum Methodum Elaboratas & Explicatas

Kretz, Marquard

Herbipoli, 1749

§. 2. An detur universale Platonicum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52248)

maliter tale N. fundamentaliter. C. Nimirum objectum visus est color, prout existit à parte rei cum individuatione, qui certè non est universale, nisi fundamentaliter duntaxat.

223. *Obj. 4.* Universalia teste *Arist.* sunt priora singularibus; ergo actualiter sunt ante singularia. *R. 1.* *Aristoteles* contrarium dicit *lib. 1. de Anima. c. 1.* vid. n. 218. *R. 2.* *D. ant.* sunt priora singularibus prioritate physicâ. N. prioritate logicâ, vel subsistendi consequentiâ, h. e. bene inferuntur ex singularibus. C.

Thesin hanc magis adhuc elucidabunt §§. sequentes, in quibus eorum sententias proponemus, & refutabimus, qui universale ante operam intellectûs assumpsisse videntur.

§. II.

An detur Universale Platonicum?

224. *Nota.* De Platone socratis discipulo, ac postea *Academicorum* parente, viro & natalibus & scientiis clarissimo communis est opinio, ipsum pro universali admisisse Ideas à singularitatibus separatas. Est autem idea, prout hîc accipitur, species quædam, in qua aliquid cognoscitur, vel exemplar, ad quod agens intellectuale producit effectum. Est duplex, in- & externa: *Interna* est cognitio passivè sumpta in mente v. g. artificis existens, modumque rei faciendæ repræsentans. *Externa* est imago, quam artifex extra se positam imitatur. *Internam* nemo Deo negat, nisi qui vult Deum cæco modo agere; hæc autem in Deo nil aliud est,

quàm ipsa Dei essentia, à creaturis suo modo participabilis. Externam nemo Deo affingit, nisi qui Deum ab externis dependere contendit, id quod sonat imperfectionem. Porro multi ex iis, qui Aristotelem secuti sunt, asseverarunt, Platonem affinxisse Deo ideas externas in concavo lunæ stabulantes, & à singularitatibus præcisas, v.g. *Hominem in communi*, *Ranam in communi*; ad quas ideas respiceret Deus, dum efformat hominem vel ranam in particulari. Negant hoc Platonici, & *S. Augustinus* id à divini Platonis subtilitate longè alienum fuisse arbitratur. Prætereà teste Cicerone & Aristotele, statuit Plato, mentem ab æterno in sydere quodam extitisse, cui pariter ab æterno impressas esse docuit ideas, rerum omnium repræsentativas, ingenerabiles, incorruptibiles, & communicantes se entibus singularibus. *Status quæstionis* est: An ejusmodi ideæ (præscindendo, utrùm Plato eas reverà admiserit, an verò ab Aristotelicis ex invidiosa æmulatione ipsi fuerint affictæ) sint verum & strictè dictum universale?

225. *Dico.* Non sunt. *Ratio prima.* Quia ideæ ejusmodi inesse multis per identitatem, aut prædicari de multis in recto non possunt, cum sint realiter distinctæ à multis. *Ratio secunda.* Quia præter Deum aliquid æternum, ingenerabile & incorruptibile non datur. *Ratio tertia.* Quidquid datur à parte rei, determinatum & singulare est, ex n. 218; sed ideæ ejusmodi essent à parte rei; ergo.

226. *Obj.*

226. *Obj. 1.* Universale debet separatum esse à singularitatibus, debet æternum esse, & immutabile; sed ideæ platonice sunt separatae à singularitatibus, sunt æternæ, & immutabiles; ergo sunt verum universale. *R. D. maj.* debet *verè* separatum esse à singularitatibus, debet esse æternum & immutabile quoad essentiam, i. e. quoad connexionem metaphysicam prædicati cum subjecto. *C.* Debet *fictè* separatum esse à singularitatibus, debet esse æternum & immutabile quoad existentiam. *N.* Ideæ autem platonice *fictè* duntaxat separatae sunt à singularitatibus, cum existant à parte rei, & consequenter singulares sint.

227. *Obj. 2.* Dantur effectus, quorum nulla causa particularis assignari potest; v. g. rana, vel aliud insectum ex putri; ergo horum causa erit natura communis, sive universalis Platonica. *R. T. ant.* Quia Physici est, horum causas investigare, qui fortè dicet, effectus ejusmodi procedere à particularibus causis secundis heterogeneis, vel à Deo causarum secundarum defectum supplente. *N. Cons.* Vel potius *consequentis suppositum*: cum hujusmodi argumentis non probetur, naturas communes Platonicas esse universalia strictè talia, i. e. *in essendo* aut *prædicando*, sed tantum *in causando*, quæ propriè universalia non sunt. Ad hæc si pro causa talium effectuum v. g. ranam in communi assignes; dicam & ego, illam existere in lacu in communi, illam coaxare in vere in communi. &c. Ecce quàm ridiculæ sequelæ ex tuo argumen-

to deduci possint! *Si ais*, saltem dantur ideæ communes & universales. *R. D.* Dantur in mente *C.* dantur extra intellectum. *Subdist.* Dantur ideæ universales strictè tales *N.* improprie universales, v. g. in repræsentando. *C.*

§. III.

An Detur Universale Nominalium?

228. *Nota.* *Nominales* non alia esse universalia contendebant, quàm voces & conceptus formales pluribus rebus communes; unde etiam à vocibus seu nominibus *Nominales* postea audièrunt. Horum doctrinam ab interitu (id quod commune opinionum à communi aliorum iudicio abhorrentium fatum est) vindicavit Guillelmus Ochamus Scoti discipulus. *Conceptus* Universalia naturalia dixèrunt; quia ex natura sua objecta repræsentant. *Voces* appellaverunt Universalia arbitraria; eoquòd objecta sua non ex natura, sed ex instituto significant.

229. *Dico.* Nec voces, nec conceptus formales sunt verum universale. *Ratio est.* Quia nec voces, nec conceptus formales sunt unum aptum inesse aut prædicari de multis. *Prob. 1. pars.* Si tantùm vox prædicaretur de multis (quòd enim non sit universale *in essendo*, ipsi Patroni hujus sententiæ tenent) ergo hæc v. g. propositio: *Homo est animal*, faceret hunc sensum: *vox hominis est vox animalis*, quod certè ridiculum & manifestè falsum est. *Prob. 2. pars.* Quod non est primò & per se prædicabile, id non est universale metaphysicum aut logicum;
sed